Saint-Germain-des

SVĚTOVÁ LITERATURA č. 6/1967

Jeho hranice se nedají stanovit zcela přesně, ví se jen, že patří zčásti do šestého a zčásti do sedmého pařížského okresu, a dlouho se mu říkalo předměstí, přestože dávno minuly doby, kdy leželo před městskými hradbami. Potíže s jeho vymezením měl ostatně už Balzac, který o něm napsal: „To, čemu se ve Francii říká předměstí Saint-Germain, není městská čtvrť ani sekta nebo nějaká instituce ani nic, co by se dalo přesně vyjádřit."

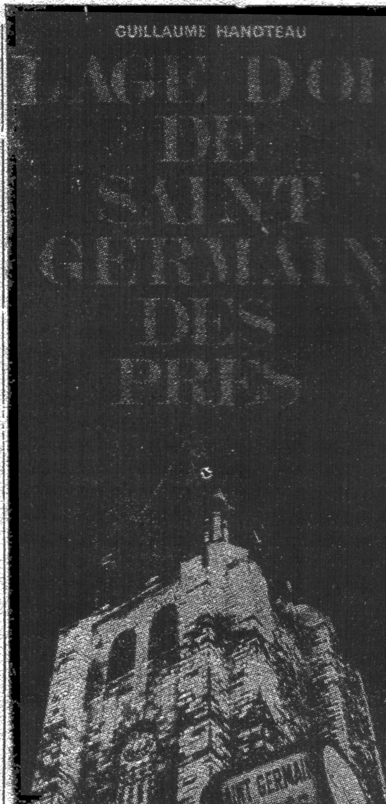
„Předměstí Saint-Germain" nebylo totiž za Balzacových časů ani tak místní označení jako spíš pojem shrnující mravy, způsob řeči, zvyky a tradice, zkrátka životní styl šlechty, která koncem sedmnáctého století a v následujících letech okupovala tichou městskou čtvrť zahrad a klášterů v sousedství nejstaršího pařížského kostela a zařídila se tam po svém. Generace Matignonů, Galliffetů, Brogliů a mnoha jiných šlechtických rodů tam žily navyklým způsobem: čtyři měsíce na venkovském sídle, osm měsíců v Paříži, plesy, koncerty, svatby, hostiny, společenské a literární salóny. Revoluce přerušila bezstarostnou pohodu jen nakrátko, za Napoleonova konzulátu je už zase všechno při starém.

Až teprve vichřice osmačtyřicátého roku rozvála slávu šlechtických rodů i její nositele nadobro a v druhé polovině minulého století zbývá milovníkům starých časů už jen nářek nad saint-germainskou vznešenou společností, „která platívala po celé Evropě za nedostižný vzor dobrého vkusu a jemných mravů". Tu a tam ji ještě připomínají názvy paláců, ale do někdejších sídel šlechty se stěhují ministerstva, úřady, školy, muzea, velvyslanectví a konzuláty. Saint-Germain-des-Prés zůstává tichým zákoutím uprostřed velkoměsta, přes den vládne v úzkých uličkách ruch spíš maloměstský a za noci mrtvý klid, který neporuší ani blízkost poněkud živějšího bulváru. Jak vypadalo Saint-Germain-des-Prés ještě před třiceti lety?

Kdybychom člověka, zvyklého flámovat, zanechali v osmatřicátém roce v noci po zavření Lippovy pivnice ve čtvrti Saint-Germain-des-Prés a zakázali mu ji opustit, nenašel by jediné místečko, kde by mohl ukojit svou žíznivou tesknotu. Mohl by bloudit od place Furstenberg po rue Dragon a nenašel by nic než pečlivě uzamčená vrata paláců a zavřené okenice. A při pohledu na ctnostná průčelí by ho brzy začaly hlodat výčitky svědomí za to, že v tak pozdní hodinu je ještě na ulici.

Poklidné čtvrti však nikdy nechyběla literární tradice. Uveďme jen namátkou, že k Lippovi na bulváru Saint-Germain, do pivnice dnes už bezmála staleté, chodívali André Gide, Léon-Paul Lafargue a jiní známí umělci. Kdysi po první světové válce sem zapadl vyhladovělý začínající spisovatel, kterému tehdy nikdo nechtěl tisknout povídky a který si na Lippa vzpomněl ještě i po čtyřiceti letech, když psal svůj Pohyblivý svátek. Mezi dvěma světovými válkami však patříval Lipp spíš politikům. V době nočního zasedání parlamentu se u Lippa probíraly interpelace, zachraňovaly se koaliční svazky a jednou v době nástupu fašismu se tam Léon Blum stal málem obětí atentátu.

Jen šířka bulváru dělí Lippovu

GUILLAUME HANOTEAU:
L'AGE D'OR
DE SAINT GERMAIN
DES PRÉS

JOSEF
POSPÍŠIL

pivnici od dvou kaváren. Starší, tehdy ještě méně známá Flóra byla památná tím, že v ní Guillaume Apollinaire založil se svými druhy revui Soirées de Paris. S Flórou sousedí kavárna U dvou magotů, kde bývali hosty Léon Daudet, Oscar Wilde (zemřel v ulici Beaux-Arts, pár kroků odtud) a Alfred Jarry, který se tu jednoho večera bavil střelbou do stropu. V třicátých letech byste tam byli našli Jeana Giraudouxe u ranního šálku bílé kávy, André Bretona, Jeana Cassoua nebo Le Corbusiera v hloučku architektů.

Těžko vystopovat, co všechno přitahovalo přední básníky a spisovatele k této čtvrti. Nepochybně tu však sehrála jistou roli okolnost, že v ní sídlila a doposud sídlí většina známých pařížských nakladatelství: Gallimard, Julliard, Flammarion, Editions de Minuit, Pierre Seghers, Bernard Grasset, Robert Laffont, Jean-Jacques Pauvert a Éditions du Seuil, abychom vyjmenovali aspoň nejznámější.

V třicátých letech vznikl ve čtvrti nový podnik. Nechtěl konkurovat třem velkým, Lippovi, Flóře a Dvěma magotům, ale přesto přilákal aspoň na čas pár známých umělců, kteří se cítili nesví v prostředí velkých kaváren a zatoužili snít nad něčím jiným než nad sklenicí piva nebo nad šálkem kávy. Únikovými nápoji se pro ně staly rum z ostrova Martiniku, mléčné punče a guávové a banánové elixíry, které nabízel hostům antillský rodák Jules Louville v denním baru Rhumerie Martiniquaise — zařídil si jej se svými třemi syny na bulváru poblíž křižovatky Buci-Mabillon. Man Ray, Michel Leris, Georges Bataille, Roger Vailland se svými přáteli,

JACQUES PRÉVERT

soustředěnými tehdy kolem časopisu Grand Jeu, a jiní se tu scházeli mezi denními hosty, lidmi ze čtvrti, mladými výtvarníky, novináři, bohémy a pijáky. I v tomto napohled bezstarostném ovzduší však každý z nich cítil, co se děje kolem, ve Francii i mimo ni, nikdo nepochyboval, že se blíží doba krutého násilí.

Šestého února se zapálení autobusu přímo na náměstí Saint-Germain mělo stát signálem k fašistickému puči. Jeho nezdar a mohutný nástup Lidové fronty jako odpověď vyvolaly třídění duchů i mezi umělci a jejich přáteli v saint-germainské čtvrti. Flóra se stává kavárnou levice, pravičáci se scházejí u Lippa. K stálým hostům Flóry patří v té době Robert Desnos, Raymond Queneau a řada dalších literárních umělců, tvořících menší nebo větší skupinky.

Nad všechny vynikala jedna, o níž padne zmínka vždycky, kdykoli se mluví o Flóře — Prévertova parta. Odstěhovala se do Flóry od Dvou magotů, kde ji považovali za příliš hlučnou nebo ne dost finančně vybavenou. Byl to od party prozíravý krok. Ve Flóře totiž našla svou zemi zaslíbenou. Vysedávali tam od rána do noci, někdy obsadili tři čtvrtiny lokálu a celou terasu. A když došlo na placení, nezbylo číšníkům než pustit se do hry podobné hře na schovávanou, aby objevili hosty, kteří si během dne neustále přesedávali od stolu ke stolu.

Jacques Prévert prožil dětství ve čtvrti (pokud uznáme, že k ní patří i okolí kostela svatého Sulpice, což se všeobecně připouští), v deseti letech se naučil psát, od sedmnácti byl postupně prodavačem, baličem v obchodním domě, zaměstnancem výstřižkové kanceláře. Ve dvaceti ho propustili z vojny a tehdy se seznamuje se surrealisty, navazuje přátelství s Raymondem Queneauem, s Robertem Desnosem, s Benjaminem Perretem, s Louisem Aragonem. Později dochází k jejich roztržce s Andrém Bretonem a jednoho večera roku 1934 se Prévert náhodou ocitá v Domě odborů na zkoušce voice-bandu. A o týden později už tentýž soubor uvádí na scénu Prévertovu prvotinu Ať žije tisk. Skeč má obrovský úspěch a Jacques Prévert píše další texty. Soubor, který zatím přijal název Skupina Říjen, získává za předvedení Prévertovy Bitvy u Fontenoy první cenu na divadelním festivalu v Moskvě. A zanedlouho je Prévert znám i jako básník a filmový tvůrce.

Druhá světová válka je na obzoru. A nikdo netuší, že v letech bídy a ponížení Francie se začne saint-germainská čtvrť probouzet k novému období slávy. Toto období ve všech jeho fázích se pokusil zachytit vynikající znalec a svědomitý kronikář čtvrti Guillaume Hanoteau (autor Vražedné Eiffelky a Cesty kolem světa za 80 dní, kterou upravil pro jeviště podle Vernova románu), v knížce nazvané Zlatý věk Saint-Germain-des-Prés.

Kavárna Flóra je na prodej. Jistý Auverňan je v pokušení koupit ji, ale zatím ještě váhá. Milejší by mu byla kavárna někde u Vincenneské brány. Stát tam dvacet hodin za pultem by byla větší dřina, ale zato návštěvu by měl zaručenu. Jeho ženu však láká Saint-Germain-des-Prés, instinkt jí napovídá, že je to čtvrť, která má budoucnost. Prosadí svou a Paul Boubal kupuje Flóru.

Saint-Germain-des-Prés jako by nepodléhalo okupaci. Neusídlila se tu žádná z nacistických služeben a pro důstojníky a vojáky wehrmachtu nebyla čtvrť nijak přitažlivá.

Na bulváru Saint-Germain a v přilehlých ulicích vládl ruch, na tu dobu nezvyklý. V jízdní dráze bylo téměř

JEAN-PAUL SARTRE U BARU V PONT-ROYAL, V POZADÍ JEHO TEHDEJŠÍ SEKRETÁŘ SPISOVATEL JEAN CAU A JEAN GENET

65

pusto, zato chodníky byly přecpané lidmi. Asfalt zůstal vyhrazen hrstce cyklistů a po obou jeho stranách bylo vidět proudy pospíchajících chodců, dámy na pochèzkách, hospodyně cupitající k dveřím krámů. Nikdo nikdy neviděl takovou společenskou směsici, chudí i bohatí, elegantní dámy i ženy v šátku, všechno to chodilo pěšky.

Válka a okupace přinesly mnoho omezení, mimo jiné i citelný nedostatek topiva. Dokud to předpisy ještě dovolovaly, dal nový majitel postavit ve Flóře obrovská kamna na uhlí. Šířily sice po místnosti jen chudokrevné kalorie, ale už pouhý pohled na ně zaroseným oknem z ulice vracel lidem naději.

V kruté zimě dvaačtyřicátého roku se Flóra příliš nepodobala literární kavárně. V ubohém světle acetylénové lampy, v sacharinovém světle, jak kdosi řekl s hořkým humorem — nahrazovalo totiž v době vypínání proudu zář elektrických světel — hosté většinou psali, přikrčeni, s hlavou mezi rameny, zabaleni do šálů. Ostatní tiše hovořili mezi sebou nebo přecházeli po místnosti po špičkách, aby nerušili píšící.

Nad tím dělným světem se vznášel nakyslý pach inkoustu a sacího papíru, provlhlých tkanin, syntetických výrobků a laciného jídla, pach kyselého zelí, na který člověk narážel všude a kterým byla prosycena všechna okupační zákoutí.

To, co jsem vám právě vylíčil, to byla Flóra kolem šesté hodiny večerní. Požádejme teď Simonu de Beauvoir, aby nám řekla, jak vypadala Flóra dopoledne:

„Hlavně v zimě jsem se snažila přijít v otvírací hodinu, abych obsadila nejlepší místo tam, kde bývalo nejtepleji, poblíž trouby od kamen. Milovala jsem tu chvíli, kdy pan Boubal v lokále, dosud prázdném,

JACQUES PRÉVERT, SIMONE SIGNORETOVÁ, YVES MONTAND A HENRI-GEORGES CLOUZET

s modrou zástěrou kolem pasu křísil k životu svůj malý svět. Bydlel nad kavárnou a do bytu se chodilo po vnitřním schodišti, které ústilo na odpočivadlo prvního poschodí. Dolů přicházel před osmou a sám otvíral vchod z ulice. Oči v poctivém auverňanském obličeji měl zarudlé a hodinu nebo dvě se zlobil v jednom kuse. Podrážděným hlasem dával příkazy umyvači nádobí, který z otevřených padacích dveří vedle pokladny vytahoval láhve a bedny, s číšníky Jeanem a Pascalem komentoval příhody včerejšího dne, dal si přinést náhražkovou kávu, kterou hosté pili bez mrknutí, přestože páchla, a chechtal se, ale vztekle: ‚Chlemtali by i sračky.' Stejně mrzutě vyprovázel ze dveří a přijímal obchodní agenty se zbožím. Na podlaze klečela uklízečka a statečně drhla dlaždice. Byla na své povolání pyšná. Jednou řekla umyvači nádobí: ‚Já mužský nikdy nepotřebovala, vždycky jsem si stačila sama.' Boubal se pomalu uklidnil, odložil zástěru, jeho žena, plavovlasá, růžová, pěstěná, sestoupila po schodech a usadila se v pokladně."

Flóru Flórou nedělala ani tak kamna, jako spíš manželé Boubalovi. Henrietta sehrála při koupi kavárny rozhodující úlohu, ale její muž, jakmile se tam jednou octl, dokázal, že umí být takový, jaký musí být majitel známé literární kavárny, zvlášť když literatura prožívá okupaci: byl obchodníkem i ochráncem, prodavačem limonád i usměrňovatelem vědomí.

Rozumí se samo sebou, že zároveň se Simonou de Beauvoir si zvolil Flóru za svůj dočasný útulek i Jean-Paul Sartre.

Paul Boubal dnes přiznává:

„Sartre! To býval můj nejhorší host! Vysedával u mne hodiny a hodiny a čmáral po papíře, a to si za celý den poručil vždycky jen jednu věc, nikdy neobjednával podruhé."

Boubalovi asi často zabouřil v nitru drsný auverňanský hlas a naváděl ho, aby vystrnadil člověka, který mu tu zbytečně zabírá stůl. Jenže jiný, hlubší a ušlechtilejší hlas mu nikdy nedovolil spáchat takovou nejapnost, která by byla změnila charakter Saint-Germain-des-Prés.

Do dnešního Paulova uspokojení se mísí kapka lítosti:

„Ach, kdybych si tak byl schovával ty Sartrovy koncepty! Něco takového musí stát milióny!"

Ale jak to mohl tehdy tušit? Sartrova sláva tenkrát ještě nevykročila z těsného kruhu, jehož středem byla Nou-

RAYMOND QUENEAU, KTERÝ SE KROMĚ PSANÍ ZABÝVÁ TAKÉ MATEMATIKOU

ALBERT CAMUS

velle Revue Française. *V ní vyšly* Nevolnost *a* Zeď, *nikoli bez obtíží. Rukopis* Nevolnosti, *která se tehdy nazývala* Melancholia, *byl málem odmítnut. Lektor nakladatelství připsal k znepokojujícímu dílu, doporučenému Pierrem Bostem, tuto poznámku:*

„Zeptat se Bosta, má-li ten Sartre nějaký talent."

Sartre, profesor Pasteurova lycea v Neuilly, byl dlouho zvyklý žít na Montparnassu, v kavárnách Dôme, Coupole a Sélect. Až teprve někdy v devětatřicátém roce přišla Simone de Beauvoir do Flóry. Zalíbilo se jí tam a přivedla s sebou Sartra. Ale natrvalo se tam oba usídlili až za okupace, zlákáni hřejícími kamny, ale i tajemnými půvaby, které z míst, včera ještě všedních, dělají oblíbené místo intelektuálských schůzek.

Flóra prožívala za války těžké chvíle. Po porážce Francie se její dveře na čas zavřely. Než se otevřely znovu, uplynul měsíc a zjistilo se, že leckterý známý host tu chybí. Část Prévertovy party se uchýlila na zámek na jihu Francie, patřící Renaudovi de Jouvenel, mecenáši Skupiny Říjen.

Jednu dobu býval stálým hostem ve Flóře i Pablo Picasso, který chodíval do Saint-Germain-des-Prés už před válkou. U dvou magotů ho Paul Eluard seznámil s krásnou Dorou Marrovou. Občas si zašel na oběd nebo na večeři k Lippovi, ale kávu si tam nikdy nedával. V doprovodu svého věrného Sabartesa přešel na protější stranu bulváru a šel si vypít kávu do Flóry.

Pak už káva nebyla, ale Picasso zůstával věren své mánii a den co den po obědě přecházel na druhou stranu bulváru. Brassaï nám ve svých Hovorech s Picassem *vylíčil, jak ho Flóra přijímala:*

„Byl to pokaždé stejný obřad: číšníci Jean a Pascal přiběhli a pomáhali Picassovi z jeho věčného trenčkotu (má ho mimochodem podnes). Majitel, Auverňan pan Boubal, ho vítá a zapaluje mu gauloisku, Picasso prohodí nějaké milé slůvko k plavovlasé, usměvavé paní Boubalové, trůnící vysoko za pokladním pultem, a poručí si malou minerálku, které se nedotkne . . ."

Picasso tehdy miloval Saint-Germain--des-Prés tak velice, že si přával, aby došlo k přírodní katastrofě, aby se na ten kout Paříže snesl déšť slávy a aby tak jako v Pompejích navěky zachoval v odlitcích saint-germainské kavárny Jeana-Paula Sartra, číšníky Jeana a

SIMONE DE BEAUVOIR U DVOU MAGOTŮ

Pascala, pana Boubala, kočku a plavovlasou paní pokladní. Sopky jeho přání nevyslyšely a v třiačtyřicátém přestal Picasso do Flóry docházet. Nastěhoval se do ateliéru v čísle sedm v ulici Grands-Augustins, tam, co sídlíval v podkroví Jean-Louis Barrault. Do Picassova života vstoupila Françoise Gilotová a tím jeho „kavárenské období" skončilo.

Zatím se vrátil do Flóry Jacques Prévert a sedal tam obklopen přáteli, kteří poslouchali jeho komentáře k událostem ve světě i ve čtvrti. V těžkých letech prožívala Flóra i radostné chvíle: Jean-Louis Barrault uvedl na scénu Atlasový střevíček, Raymond Queneau vydal Mého přítele Pierrota, Simone de Beauvoir Pozvanou, Sartre Bytí a nicotu a Dullin mu hrál Mouchy v divadle Cité.

Nějaký den poté, co vyšla kniha Simony de Beauvoir, zastavil se u jejího stolku Jean Grenier a mimochodem se jí zeptal: „Vy jste existencialistka, madam, že ano?" Simonu de Beauvoir překvapil novotvar, s kterým se nikdy předtím nesetkala. V universitních kruzích se za „existenciální" označovala filosofie Kierkegaardova a Heideggerova, nic víc. Jean Grenier jí vysvětlil, že na výraz „existencialista" přišel před nedávnem Gabriel Marcel. Simone de Beauvoir by se byla asi divila ještě mnohem víc, kdyby tušila, jaké budou další osudy tohoto slova.

Ve Flóře se objevil i Albert Camus. Když se zde seznámil se Simonou de Beauvoir, byl už znám jako autor Cizince. Sartrovi se román zalíbil a věnoval mu pochvalný článek. Simoně de Beauvoir byl Camus sympatický na první pohled. Byl lektorem v nakladatelství Gallimard, kromě toho se však věnoval činnosti mnohem nebezpečnější. Odbojová skupina Combat ho pověřila vedením severního úseku své sítě. Nebezpečí, kterému se denně vystavoval, plicní choroba, o níž věděl, ani vzpomínky na bídné dětství v Alžírsku nedovedly zkrotit jeho dobrou náladu a touhu žít. Po několikadenní přísné zkoušce byl Albert Camus přijat do kruhu „rodinky". Na rozdíl od Prévertovců, kteří žili v „partě", měli totiž Jean-Paul Sartre a Simone de Beauvoir svou „rodinku", jak sami říkali. Od hlučné Prévertovy party se lišila tím, že se chovala tiše a místo hromadných diskusí dávala přednost rozhovorům mezi čtyřma očima. Stávalo se dokonce, že Sartre a Simone de Beauvoir pracovali každý u jiného stolu a dorozumívali se lístky, které si posílali po číšníkovi.

JULIETTE GRECO

zatím ještě ne všeobecnou — k tomu bylo třeba počkat si, až vznikne Tabu — ale aspoň ve známost v pařížských i mimopařížských literárních kruzích.

Noční podnik Tabu v podzemí Guyonetovy vinárničky v ulici Dauphine... Ale ne, vraťme se ještě na chvilku zpátky, k příběhu z okupace, který s Tabu do jisté míry souvisí.

Penzión Servandoni na samých hranicích čtvrti, za kostelem svatého Sulpice, patřil paní Morinové, která pronajímala pokoje většinou umělcům a studentům. Nejlepší pokoje nechávala hostům platícím pravidelně. Mezi nimi byla mladá žena, která si později změnila jméno i příjmení a kterou dnes známe jako Anne Philipovou, autorku vzpomínky Co trvá vzdech.

Helena Ducová, jak se tehdy jmenovala, byla původně profesorkou francouzštiny v Bergeracu, ale vzdala se svého místa a stala se herečkou divadla Odeon.

Jednou po ránu u ní někdo zaklepal. Na prahu stálo patnáctileté děvče, prokřehlé, v ubohé sukýnce a v jutové vestě. Helena Ducová v ní poznala svou bývalou žačku z Bergeracu.

Co se vlastně stalo? Její matka pomáhala u nich doma v Dordogni chlapcům, kteří se nesmířili s porážkou Francie, prchnout do Španělska, odkud se pak dostávali do Anglie. Matku zatklo gestapo. Dívka se svou starší sestrou se dostaly do Paříže, ale na bulváru Madeleine sebrala sestru německá policie. Ji samu vyslýchali na Fochově třídě, pak ji na pár týdnů zavřeli do cely ve Fresnes (byla to cela číslo 322) a nakonec ji pustili bez krejcaru v kapse do pařížských ulic. Nemá v Paříži žádné příbuzné ani známé a má jen jedinou jistotu: že matku a sestru odvezou někam pryč.

A tak se tedy Helena Ducová a vlastně všichni obyvatelé penziónu Servandoni ujali Julietty Gréco.

Přichází osvobození. Existencialismus přežívá válečnou dobu svého zrodu, ale Sartrova díla, Nepochovaní, Počestná děvka, Cesty svobody, i jeho revue Temps modernes vyvolávají víc senzace než pochopení. Autorovi, který se zatím usídlil v samém centru čtvrti, na nároží Bonapartovy ulice a náměstí, je taková sláva spíš nepříjemná. Ve Flóře je ho vídat méně často, chodí do jiných podniků ve čtvrti, což by dříve nebyl mohl dělat. Ale koncem roku 1946 už Saint-Germain-des-Prés vypadá jinak než těsně po osvobození. Čtvrť je v pohybu. Podnikatelé, poučeni tiskem nebo vlastním čichem, otvírají tu jeden denní bar za druhým. Objevují se i noční podniky a mezi nimi Tabu.

Není to nic než obyčejný sklep, ale to stačí, aby se tu jednoho dne objevil mladý novinář a spisovatel, vystudovaný inženýr, a Tabu začíná hrát svou důležitou úlohu v životě Saint-Germain-des-Prés. Inženýr a spisovatel tu vystupuje v nové úloze, jako džezový dirigent a hráč na trubku. A přitom ve dne píše, překládá, komponuje, píše články do časopisů, zabývá se matematikou, vymýšlí si tisíce věcí, v noci pak fouká na trubku, přestože ví, že to nemá se srdcem v pořádku. Prévert o něm napsal:

Boris Vian hrál v životě
tak jako jiní na burze
hrál si na zloděje a četníky
ale nepodváděl
hrál velkopansky.

O návštěvníky nemělo Tabu nouzi. Camus tu býval skoro denně, často tam chodívali Queneau, Tzara, Soupault, několikrát si zašel do Tabu i Sartre. Hlavně se tu však scházeli mladí — příslušníci generace vědomě se odlišující myšlením i zevnějškem od světa minulosti, který jí byl spíš výstrahou než příkladem: A starý svět nemohl pochopit, co se to s mladými děje; hodil je tedy jednoduše do jednoho pytle s existencialisty a Tabu se pojednou stalo tučným soustem pro bulvární tisk.

Samedi-Soir uveřejnil 3. května 1947 na první straně fotografii existencialistické Múzy" Julietty Gréco s Rogerem Vadimem před vchodem Tabu a uvnitř čísla reportáž „Jak žijí troglodyti v Saint-Germain-des-Prés." Stojí zato ocitovat z ní aspoň kousek:

„Nehledejte už existencialisty v kavárně Flóra. Utekli se do sklepení. Po kobkách vatikánských (narážka na román Andrého Gida, který přece chodíval k Lippovi — pozn. J. P.) přicházejí tedy na řadu kobky Saint-Germain-des-Prés. Tam existencialisté bezpochyby čekajíce na atomovou bombu, která je jim tak drahá, od nynějška popíjejí, tančí, milují se a spí... Kolem druhé hodiny po půlnoci se sklep Tabu mění v pravý jícen pekel. V místnosti je tolik kouře, jako by tudy právě projela parní lokomotiva. Někdy se existencialisté, které je vidět jen jako v mlze, vrhají do tance a zběsile tančí jitterbug a boogie-woogie. Nejčastěji však sedí úplně vysíleni a upřeně hledí na sklenici zteplalé vody před sebou."

Článek obsahuje mimo jiné i tento popis existencialisty:

„Husté rozcuchané vlasy, padající v kadeřích do čela. (Viz známý portrét Arthura Rimbauda, patrona existencialistů.) Košile rozepjatá v zimě v létě až po pupek. Křiklavě zbarvené ponožky s pestrými příčnými pruhy. Protože existencialista nikdy nemá polštář pod hlavu, nosí s sebou všude Sullivanovu knihu Přijdu naplivat na vaše hroby."

Dík článku v Samedi-Soir má Tabu zajištěnou prosperitu. Mezi takzvané existencialisty začínají chodit známé osobnosti i vznešení snobové. Z jejich dlouhého seznamu stačí uvést Françoise Mauriaca, Gretu Garbo, Orsona Wellese a Ali Khana. A to byl samozřejmě začátek konce. Tabu muselo zaniknout, ale zanechalo za sebou nesmazatelnou stopu: jeho zásluhou se Saint-Germain-des-Prés stalo znovu známým ve světě. Pravda, ne nadlouho. V padesátých letech bylo po slávě.

Jacques Prévert se odstěhoval na Montmartre a na otázku, co soudí o úpadku Saint-Germain-des-Prés, řekl: „Ona to nikdy nebyla jaksepatří čtvrť. Nebyly tam ani děvky, ani prodavači burských oříšků."

Je to jen důkaz toho, že Saint-Germain-des-Prés se nikdy nestalo lidovou čtvrtí. Je to čtvrť měšťácká a vyvíjela se podle zákonů všech čtvrtí, kam se chodí za zábavou.

Bývají to původně čtvrti zahradní, předměstské nebo klášterní, jako kdysi Montparnasse. Usadí se tam umělci, které vábí klid. Začnou chodit do kaváren. Lidé je objeví a lokály navštěvované umělci začnou být slavné. Přicházejí zvědavci z řad inteligence a vmísí se mezi ně. Chvíli trvá toto soužití mezi tvořivými umělci a hosty. Brzy však přijdou turisté. Vloží se do toho podnikatelé, kteří chtějí dolovat zlato. Vyženou umělce a ti začnou chodit jinam. Jejich odchod ostatně neuškodí rozvoji podniku ani v nejmenším. Lokálů přibývá. Obecenstva se sem sbíhá čím dál víc a úspěch je zajištěn na pár let dopředu, protože když se taková čtvrť jednou rozjede, může prožívat období vzestupu a poklesu, větší či menší prosperity, ale nezahyne. Vzpomeňte na Montmartre nebo na Montparnasse.

Je tedy na čase udělat bilance. Co vlastně přineslo období, kterému Guillaume Hanoteau říká zlatý věk Saint-Germain-des-Prés? Zrodil se tu snad nějaký nový literární směr? Tvrdit něco takového by bylo absurdní. Saint-Germain-des-Prés s ehrálo mezi literárními umělci podobnou úlohu jako Montparnasse mezi malíři. Nespoutalo je pravidly žádného literárního směru. Poskytlo jim však možnosti, jaké jejich talent potřeboval.

JOSEF POSPÍŠIL